

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. 5-6 - 1954

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S TV E R T R O U W E L I J KMaandoverzicht no. 5 en 6/54I N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz.	1
II	De C.P.N. en haar hulporganisaties	"	7
III	Vakbeweging	"	15
IV	Andere stromingen	"	23
V	Activiteit van Indonesiërs, Chinezen, Surinamers enz.	"	24
VI	Overzicht der stakingen in de maanden Mei en Juni 1954	"	27

MAANDOVERZICHT NO. 5 en 6/1954

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL

Algemeen

Meer dan tevoren bemoeit Moskou zich thans openlijk met de partijzaken in de satellietstaten. Gezien de huidige machtspositie van Chroestsjow behoeft het niet te verbazen, dat deze partijleider zich mengde in gewichtige zaken, o.a. van agrarische aard. Als 1e partijsecretaris der CPSU heeft hij in het afgelopen half jaar tweemaal een congres van communistische dochterpartijen bijgewoond, t.w. het Poolse begin Januari en het Tsjechische medio Juni j.l.

Het was, gelijk eerder werd geconstateerd, een novum dat de voornaamste partijfunctionaris der Sowjet-Unie zich buiten zijn land heeft begeven teneinde als eregast actief deel te nemen aan het doorvoeren van reorganisaties volgens Russisch schema.

Zoals bekend heeft ook maarschalk Worosjilof, ditmaal optredend als lid van het Presidium der CPSU, het begin Juni gehouden Hongaarse partijcongres bijgewoond (zie het vorige M.O.) Hij drong evenals Chroestsjow aan op verhoogde waakzaamheid en verdere energieke uitbouw van het socialistische bestel.

Het optreden van Chroestsjow trok vooral de aandacht, omdat hij, in zijn op 12 Juni j.l. te Praag gehouden rede, geharnaste taal sprak t.a.v. het vredes-verlangen der communisten.

"Prawda" van 16 Juni zou, volgens Westerse waarnemers, de scherpste kanten van Chroestsjows toespraak hebben weggelaten, waar deze stelde, dat het communistische blok uitsluitend van uit zijn onwrikbare macht- ook op het gebied der atoomwapens- met de kapitalistische maatschappij tot enig vergelijk kan komen. Het Moskouse blad volstond terzake met de vermelding, dat het Russische voorstel om de atoomwapenen algeheel te verbieden geenszins uit zwakte doch uit de kracht der Sowjet-Unie is voortgesproten.

Het blijft het Westen intrigeren in hoeverre de in Maart 1953 door Malenkow aangekondigde nieuwe koers der Russische buitenlandse politiek - "elke kwestie kan door onderhandeling worden opgelost"- verder gevolgd wordt.

- 2 -

Uiteraard zal de persoonlijke machtspositie van de Sowjet-leiders daarop mede van invloed zijn. Men is, ook op grond van recente aan de invloed van Chroestsjow toegeschreven zuiveringen, geneigd te veronderstellen, dat de macht van de le partijsecretaris nog voortdurend toeneemt. Meerdere ingrijpende mutaties in de partij en enkele in het regeringsapparaat worden als zijn werk gesignaleerd. Voor wat betreft de dzz. reeds eerder besproken halvering van de bevoegdheden van de minister van landbouw, Benediktow, kan dit worden beaamd. Er schijnt persoonlijke vijandschap tussen hem en Chroestsjow te zijn. Moeilijker wordt de beoordeling van de bekende veranderingen in het partijbestuur in Leningrad (eind '53) en Moskou (begin '54). In eerstgenoemde stad werd o.a. Andrianow weggewerkt. In de Russische hoofdstad moest de le secretaris van het gebied Moskou, Michailow, zijn aanzienlijke partijpost afstaan voor de ambassadeursplaats in Polen. Hiervoor worden tegenstrijdige verklaringen gegeven, enerzijds in het voordeel van Malenkow, anderzijds in dat van Chroestsjow.

Met het oog op het verleden is het geenszins onmogelijk, dat er ernstige persoonlijke en zakelijke tegenstellingen bestaan tussen deze beide machtsfiguren. Zij gaan echter voor de buitenwereld schuil achter de befaamde "collectiviteit", die juist in de afgelopen maanden nog werd opgeschroefd door het vermelden van de namen der Sowjet-leiders in alfabetische volgorde. Het blijft dan ook voorlopig volkomen speculatief om te stellen dat Chroestsjow Malenkow in positie en macht aan het voorbijstreven is.

Nog niet zo lang geleden beweerde prof. Franz Borkenau, dat de Partij haar eerste plaats aan de Staat had moeten afstaan. Van dit inzicht komt hij nu blijkbaar, zij het langs een achterdeur, terug met de bewering, dat Sowjet-gedelegeerden bij de UNO het tegendeel verklaard zouden hebben. Hoe het zij, beide standpunten verdienen met het nodige voorbehoud te worden bejegend. Borkenau handhaaft trouwens zelf als grote twijfel de geheimzinnige positie van het leger. Aan die machtsfactor schrijft hij mede toe, dat zich in de Sowjet-Unie nog geen dramatischer ontwikkeling voordoet.

Tijdens de jongste zitting van de onlangs gekozen Opperste Sowjet voerden Chroestsjow en Malenkow op basis van volle evenwaardigheid het woord, ofschoon deze bijeenkomst eigenlijk een regerings-aangelegenheid is.

- 3 -

- 3 -

Nadien, nl. in de eerste helft van Mei, heeft het lid van het Presidium van het Centraal Comité der CPSU en de le plv. premier der USSR, Lazar M. Kaganowitsj, openlijk vastgesteld, dat partij en staat niet voor elkander onderdoen maar gezamenlijk optrekken ter behartiging van de landsbelangen. Dit gebeurde tijdens een openbare toespraak voor een aantal spoormannen. Kaganowitsj duidde beide speeches aan als zijnde van gelijke betekenis en noemde daarbij eerst Chroestsjow, dan Malenkow.

De collectieve leiders moeten stellig alle zeilen bijzetten om de geëntameerde nieuwe welvaartspolitiek niet op een groot fiasco te laten uitlopen. Uiterst scherp heeft vooral Chroestsjow zich over de onbevredigende stand der landbouwzaken uitgelaten, voor het eerst in Februari j.l., nadien nog verscheidene malen.

Op 24 Juni j.l. nam het Centraal Comité der CPSU, in voltallige zitting bijeen, een besluit over de toestand in de landbouw. Hierin werden mede de tekortkomingen gegispit van de departementen die zich in de ruimste zin met agrarische vraagstukken bezig houden.

Vredescampagne

Nog steeds is de vredespropaganda een machtig tactisch wapen in handen van de communisten. In het navolgende hoofdstuk wordt, naar aanleiding van een quasi onpartijdige bijeenkomst voor internationale ontspanning, die van 19 tot 24 Juni j.l. te Stockholm werd gehouden, nadere aandacht aan deze weloverwogen manoeuvres besteed.

De organisatoren hebben zich reeds bij de voorbereiding ingespannen om de politieke herkomst van deze Stockholm-conferentie te verdoezelen. Men schermde met namen van toonaangevende Westerse politici, geleerden en auteurs, onder wie neutralisten en zelfs anti-communisten. De initiatiefnemers verzochten de personen, aan wie een uitnodiging werd gericht, om de namen van de promotors uit vorengenoemde milieus niet aan de pers te verstrekken, zogenaamd omdat deze lieden niet op publiciteit gesteld heetten te zijn.

Op de achtergrond van het beraad te Stockholm staat echter toch de behartiging van de Sowjet-Russische buitenlandse politieke belangen. De Wereldvredeeraad heeft in zijn zitting van November 1953 de eerste stoet gegeven voor het beleggen van deze conferentie, Men wilde daarbij kennelijk een voorzichtige koers varen.

- 4 -

- 4 -

Hieruit kan mede het ontbreken van directe anti-EDG formuleringen in de Stockholmse resoluties worden verklaard. Niet oninteressant is, dat de algemene resolutie opvekt om begin 1955 wederom een ontmoeting, maar dan nog breder van opzet, te arrangeren.

De openlijke strijd tegen de Europese Defensie Gemeenschap wordt -wellicht voorshands- hoofdzakelijk gevoerd door de communistische partijen en hun hulporganisaties, met doelbewuste afsplitsing van de communistische vredesbeweging.

Sedert November 1953 leggen de Wereldvredesraad en zijn onder-geordende nationale vredesraden een opvallende gereserveerdheid aan den dag voor wat betreft agitatie tegen de West-Europese militaire defensieplannen.

Wel houdt dit internationale lichaam zich bezig met het probleem-Duitsland, doch de door de communisten zo veelvuldig gebruikte slagzin "Geen E.D.G." brengt de Wereldvredesraad zelf minder dan voorheen voor het forum. Het stemming maken tegen de E.D.G. wordt, zoals hiervoren opgemerkt, in hoofdzaak gevoerd door organisaties, die uiterlijk geen nauwe binding met de wereldvredesbeweging hebben.

Zo kwam in Maart 1954 een anti-EDG-conferentie van West-Europese parlementsleden in Parijs bijeen, waarbij de "Mouvement", i.c. de "Internationale Beweging voor een Vreedzame Oplossing van het Duitse Probleem", vrij nauw betrokken bleek.

Op 21 Juni j.l. werd een op instigatie van het Wereldvakverbond belegde "Europese Arbeiders Conferentie" in Berlijn beëindigd met een oproep tot strijd tegen de Europese Defensie Gemeenschap.

Op 26 en 27 Juni 1954 vond - ditmaal wederom in de Franse hoofdstad- een "Ontmoeting van de vrouwen van de zes (EDG)landen en van Engeland" plaats. Hier werden middelen beraamd om het in werking treden van het EDG-verdrag te verhinderen.

Aan deze drie conferenties kwam de Wereldvredesraad organisatorisch niet te pas.

Aangezien het overleg der Grote Vier in Berlijn geen definitieve resultaten opleverde en de daarop gevolgde Geneefse beraadslagingen zich blijven voort slepen zonder enige tot dusverre duidelijke uitkomst, kan nauwelijks worden verwacht dat reeds nu aan de vredesstrijders scherp omliggende richtlijnen worden verstrekt.

- 5 -

- 5 -

De eind Mei 1954 te Berlijn gehouden bijeenkomst van de voltallige Wereldvredeesraad kon dan ook slechts terugvallen op algemene themata. Deze stroken met het starre Sowjet-standpunt inzake de Duitse kwestie en met de vrij vlak gehouden Russische campagne ter uitbanning van atoomwapens.

Frankrijk

De in het vorige M.O. voorziene maatregelen tegen Auguste Lecoeur, de afgezette organisatiesecretaris der P.C.F. en tegen andere reeds langer in discrediet geraakte Franse communistenleiders zijn niet uitgebleven.

Het van 3 tot 7 Juni j.l. gehouden Xde Partijcongres bekrachtigde het roeyement van André Marty en het uit hun functie verwijderen van Lecoeur en Tillon.

Aan het hoofd van de P.C.F. staat nominaal de algemeen partijsecretaris Maurice Thorez doch de dagelijkse leiding is feitelijk in handen van zijn waarnemer Jacques Duclos. Deze hield thans de grote inleidende rede, een taak waarvan Thorez zich tevoren zelf kweet. Laatstgenoemde hield nu alleen een korte toespraak, waarin hij zich o.m. van zijn vroegere beschermeling Lecoeur distancieerde.

Het congres der P.C.F. was vervuld van welgedirigeerde critiek en zelfcritiek. De verwijten, welke vooraf reeds tot Lecoeur waren gericht, werden onverminderd gehandhaafd. Volgens insiders is er echter geen sprake van, dat de vroegere organisatie-secretaris de partijstatuten of de leninistische beginselen geweld zou hebben aangedaan, zoals de beschuldiging tegen hem inhield.

Terugblikkend op beslissingen - individueel en collectief - van Lecoeur, Duclos, Billoux, Fajon en anderen blijkt zonneklaar, dat de wezenlijke oorzaak van Lecoeurs politieke val niet kan worden geweten aan "vergrijpen", zoals hem ten laste zijn gelegd.

Erkend wordt, dat Lecoeur -in tegenstelling met Duclos- qua temperament en inzicht tot de zgn. harde communisten behoort. Maar, zo mag dezerzijds wel worden toegevoegd, dat doet François Billoux, zijn felste persoonlijke opponent, eveneens. Deze heeft, zoals bekend, in het heetst van de "agressieve phase" waarin de P.C.F. van Februari tot Juni 1952 verkeerde, niet anders gehandeld dan Lecoeur. Zowel laatstgenoemde als Billoux zouden in Moskou met Thorez persoonlijk overleg terzake hebben gepleegd, waarbij Thorez richtlijnen voor de agressieve tactiek moet hebben gegeven, waarvan het bekende artikel van Billoux -in de "Cahiers du Communisme" van Mei 1952- de weerslag gaf.

- 6 -

- 6 -

Onmiskenbaar is Lecoœur gestruikeld tijdens zijn overrijde jacht naar de eerste plaats in de Partij, waarbij hij Duclos - en mogelijk zelfs Thorez - poogde voorbij te streven. Het is nauwelijks aannemelijk, dat zijn politieke val voornamelijk zou zijn veroorzaakt door een tekort aan laveerkunst. In het verleden bleek althans het tegendeel. Wel kan zijn onmiskenbaar machtige positie hem hebben verleid tot overmoedige intrigues tegen werkelijke en vermeende rivalen.

De positie van François Billoux is, naar het voorkomt, nog aanzienlijk versterkt. Hij deed op 17 Juni jl. in het Franse parlement toezeggingen namens de P.C.F. jegens de nieuwe zich t.a.v. de communisten gereserveerd betonende Franse Premier Mendès France.

De partij wil de nieuwe minister-president steunen omdat zijn initiatieven blijkbaar passen in de door Moskou aanbevolen politiek van "vrede en nationale onafhankelijkheid". Men zal daarbij zeker o.m. gebruik maken van de aversie, die het Franse volk in brede geleiden koestert ten opzichte van de bloedige gebeurtenissen in Indo-China.

Duitsland

De toestand in Duitsland spitst zich politiek toe op de verscherpte agitatie contra het buitenlands beleid-Adenauer, vooral tegen het door de West-Duitse bondskanselier verdedigde samengaan in West-Europees militair verband.

De 27, 28 en 29 Juni 1954 op initiatief van de Oost-Duitse regering in de D.D.R. gehouden "Volksbefragung" is door critische waarnemers niet au sérieux genomen. Het voor de initiatiefnemers "éclatante succes" van dit plebisciet wordt toegeschreven aan de nauwelijks verholen druk van de communisten op de Oost-Duitse massa, die voor de keuze werd gesteld in te stemmen met de E.D.G. en de "Amerikaanse overheersing" (bezetting van Duitsland gedurende vijftig jaar) of met het sluiten van het bekende op Molotows leest geschoeide, alomvattende Europese Veiligheidsverdrag.

De koers, welke de thans "sovereine" D.D.R. in partij-politiek opzicht volgt, is de harde en onverzoenlijke, waartegen velen op 17 Juni 1953 in opstand kwamen. Men tracht echter tegelijkertijd de brede massa te kalmeren door leniging van de meest nijpende materiele noden. Vandaar een overstelpend aantal oproepen tot het verhogen der productie van consumptiegoederen en het opvoeren van de agrarische opbrengsten.

HOOFDSTUK II - DE C.P.N. EN HAAR HULPORGANISATIES

Bedrijfswerk

In de Partijbestuurszitting op 23 Mei 1954 (volledige tekst van de inleiding in het Juni-nummer van Politiek en Cultuur) wees Paul de Groot voor de zoveelste maal op de tekortkomingen van de partij t.a.v. het bedrijfswerk. De bedrijfsafdelingen, in feite de voornaamste organisaties van de partij, zijn in de praktijk nog steeds "de zwakste stee". Het bedrijfswerk der partij mag geen copie zijn van het werk in de vakbeweging. De politieke beïnvloeding van de werkers in de bedrijven is volgens de partij-secretaris de hoofdzaak van het bedrijfswerk.

In het persoonlijke contact met de werkers en door middel van de bedrijfskrant moeten de partijgenoten politieke agitatie onder de arbeidersklasse voeren. Zij mogen zich daarbij niet uitsluitend bezig houden met de dagelijkse bedrijfsgrievens, maar moeten de agitatie voeren op grondslag van de nationale zelfstandigheidspolitiek der partij en van het streven naar verandering van Nederlands buitenlandse politiek. De voornaamste zwakte van het bedrijfswerk was tot nu toe het ontbreken van politieke oriëntering. Het beperkte zich veelal tot het aan de hand van klachten en grievens oppositie voeren zonder meer.

De partij zal wel uitzien naar nieuwe middelen om het peil van het bedrijfswerk te verbeteren. Naar het voorkomt zal men het niet zo zeer zoeken in wijzigingen in de besturen der bedrijfsafdelingen dan wel in het uitoefenen van een strengere controle, bijvoorbeeld door het aan de besturen toevoegen van vooraanstaande partijfunctionarissen.

Reactie op het Bisschoppelijk Mandement

De C.P.N. heeft in grote getale een manifest, getiteld "Het mandement een aanval op ons volk" doen verspreiden, waarin dit herderlijk document een politieke daad, gericht tegen het gehele volk, wordt genoemd. De bisschoppen treden op als politieke partijleiders. Zij willen door gewetensdwang alle katholieke burgers doen stemmen op de K.V.P., die de partij van het reactionnaire grootkapitaal en het voornaamste steunpunt voor de Amerikaanse oorlogsdrijvers bij de kneveling van ons politieke en economische leven is. De bisschoppen missen, aldus het manifest, het recht om zich met voorbijgaan van de Nederlandse grondwet, die iedere burger vrijheid van organisatie en politieke overtuiging moet waarborgen, te mengen in het politieke leven.

- 8 -

"Hun enige opdrachtgever is het Vaticaan, een geestelijke zowel als een wereldlijke macht, die kapitalistische belangen heeft en zich door deze belangen laat leiden".

Conform de aanwijzing van Paul de Groot, dat de critiek van de C.P.N. op de P.v.d.A.-leiders ten doel moet hebben te wijzen op hun capitulatie voor Romme, wordt in het partijmanifest ook een hevige aanval gedaan op de houding van de leiding der P.v.d.A. ten aanzien van het mandement. De P.v.d.A.-leiding, zegt het manifest, ontwijkt een antwoord. Zij "neemt de handschoen op" maar zegt niet voor wat. Zij heeft gedreigd met kabinetsmoeilijkheden, maar alleen voor het geval, dat de bisschoppen nog verder zouden gaan dan dit mandement. En daarmee capituleert de P.v.d.A.-leiding voor de zoveelste maal voor Romme, zo luidt de conclusie. Volgens de opstellers van het manifest is dit niet verwonderlijk. Het mandement kon er komen, doordat de leiding van de P.v.d.A. keer op keer bereid was voor de eisen van Romme te bukken.

Het behoeft na het bovenstaande geen nader betoog, dat de C.P.N. in de verschijning van het mandement een bevestiging ziet van de juistheid harer politieke leuze: "eenheid van socialist en communisten tegen Romme".

Waakzaamheid

Paul de Groot heeft, zoals bekend in zijn inleiding ter Partijbestuurszitting op 23 Mei j.l. openbaarmaking van de praktijken van de "geheime politie" aangekondigd. De daad werd bij het woord gevoegd in een artikelenreeks "De BVD een onvaderlandse samenzwering" in De Waarheid van resp. 2, 3, 4 en 12 Juni 1954. Met uitzondering van het eerste artikel prijkt onder deze publicaties de naam van het le Kamerlid Cor Geugjes.

Volgens de partijkrant was het doel ervan "niet om de BVD-spionnen in te lichten wat en wie er van hen bekend zijn, maar om onze partij en onze partijgenoten tot waakzaamheid aan te sporen, om hen behulpzaam te zijn bij het onderkennen en verwijderen van provocateurs".

De "onthullingen" werden ook gedaan om de openbare mening te waarschuwen "voor een gevaarlijke ontwikkeling die zich bezig is te voltrekken". Gelijk MacCarthy in Amerika, zo wordt in het afsluitende artikel van 12 Juni nader toegelicht, richt de BVD zich niet alleen tegen de communisten. Zij is bezig ons land onveilig te maken en de rechtszekerheid en de democratische vrijheden te ondermijnen.

- 9 -

- 9 -

De C.P.N. lijkt in haar opzet om de openbare mening te alarmeren weinig geslaagd. Weliswaar heeft een bescheiden aantal kranten enige aandacht geschonken aan het C.P.N.-perscommuniqué over de vorengenoemde zitting van het partijbestuur en de daarin verwerkte beschuldigingen aan het adres van de B.V.D., doch de pers toonde generlei belangstelling voor de artikelenserie van Geugjes, die deze aanklacht wilde adstrueren.

De manier waarop de Partijleiding deze kwestie heeft aangepakt kan ook van invloed zijn op de gang van zaken in de C.P.N. zelf.

Het stellingnemen tegen ongewenste elementen in de Partij wordt er stellig door aangemoedigd, maar het geslagen alarm kan tevens leiden tot het afnemen van het noodzakelijke onderlinge vertrouwen en tot het remmen van de onontbeerlijke vlotte samenwerking binnen elk organisatorisch onderdeel der partij.

Reisactiviteit

Verschillende partijprominenten woonden als vertegenwoordigers van de C.P.N. de onlangs gehouden congressen van buitenlandse zuster-partijen bij. Harry Verhey was aanwezig resp. op het congres der Communistische Partij van Costenrijk en van de Tjechische Communistische Partij. Jaap Brandenburg representeerde de C.P.N. op het congres van de communistische Hongaarse Arbeiderspartij. Henk Gortzak deed zulks op het congres van de Franse Communistische Partij, terwijl Jan van Seggelen het congres der Britse Communistische Partij heeft bezocht.

Oorspronkelijk zou Paul de Groot de gast zijn van het congres der Franse Partij. Door een vertragde behandeling van zijn verzoek tot verlenging van zijn paspoort moest hij echter deze eer aan Henk Gortzak laten. De paspoortperikelen door Marcus Bakker als "paspoortchicanes" aangeduid, werden in "De Waarheid" een bewijs genoemd voor de steeds veelvuldiger blijkende pogingen van de ondernemers om hun offensief tegen de arbeidersklasse te ontketen.

Nu de verkiezingsdromen van de KVP, aldus Bakker, niet bewaarheid zijn geworden, gaat men over tot ondergrondse bestrijding van de C.P.N. en wordt de BVD met verdubbelde kracht op de C.P.N. losgelaten. Bij onwetende Nederlanders, zo heet het, moet de indruk gewekt worden, dat de communisten geheime instructies uit het buitenland halen, terwijl de buitenlandse reizen van communisten slechts ten doel hebben om op congressen tot internationale uitwisseling van ervaringen te komen, waarbij de banden met de werkers van verschillende landen worden bevestigd.

- 10 -

Naar aanleiding van vragen van Gerben Wagenaar over deze kwestie deelde Minister Luns op 23 Juni mede, dat de verstrekking van de gevraagde paspoorten (ook Bertus Brandsen had een verzoek om verlenging van zijn paspoort ingediend) nog niet had plaats gevonden omdat het onderzoek, dat aan elke paspoort-aanvraag vooraf gaat, nog niet was afgesloten en dat het niet in de bedoeling lag de Groot en Brandsen de aangevraagde paspoorten te weigeren.

Oproep betreffende Guatemala

In een oproep "Solidariteit met Guatemala" zegt het DB der C.P.N., dat de oorlogskrachten zich opnieuw hebben geworpen op een volk, dat niet bereid is voor het Amerikaanse streven naar wereldheerschappij en voor de geldbelangen van enkele grote Amerikaanse trusts te bukken. De C.P.N. begroet het verzet van het volk van Guatemala en wenst het succes in zijn strijd. Alle vrijheidlievende Nederlanders worden opgewekt protesten in te zenden bij de Amerikaanse Ambassade en mondelinge of schriftelijke sympathiebetuigingen te doen toekomen aan de vertegenwoordiger van Guatemala in Nederland.

Het Kremlin dirigeert

Het hoofdartikel in Kominformkrant no. 24 d.d. 19 Juni 1954 laat ruimte voor de gedachte, dat het in de huidige fase voorop stellen van de nationale zelfstandigheids-politiek (nationaal eenheids front) geschiedt op nadrukkelijke instigatie van Moskou. Zo ooit heeft het Kremlin er thans belang bij, gezien vooral de situatie in Frankrijk en het ongeduld van Amerika (amendement Richards inzake "kleine EDG") de anti Amerika- en anti EDG-stemming aan te wakkeren. In het bedoelde hoofdartikel wordt erop gewezen, dat de strijd voor de vrede, voor de nationale zelfstandigheid en de belangen van de werkers het middelpunt van de activiteiten van de communistische partijen in de kapitalistische landen is (lees: behoort te zijn). De Communistische Partijen van Oostenrijk, België, Nederland, Denemarken en andere landen stellen als belangrijkste en dringendste taak op het ogenblik het vormen van het eenheidsfront van alle patriotten ter verhinderen van de herbewapening van de Duitse militaristen en ter verzekering van de onafhankelijkheid en veiligheid van hun landen. Als voorwaarde voor het behalen van nieuwe successen noemt de Kominformkrant de volhardende strijd voor de uitvoering van de genomen besluiten, het versterken van de eenheid, het verhogen van het peil van het organisatorische werk, het uitbreiden en versterken van de bedrijfsafdelingen, het energieke overwinnen van fouten en gebreken, van opportunistische verschijnselen, de alzijdige uitbreiding van de verbindingen met de massa.

- 11 -

MANTELORGANISATIES

Algemeen

De communistische mantelorganisaties hebben in de afgelopen periode hun voornaamste aandacht verder gewijd aan de strijd tegen de "herleving van het Duitse fascisme" en de herbewapening van (West-)Duitsland. De kern van deze agitatie richt zich bij voortduring tegen de E.D.G. De gepasseerde maand Mei leende zich -met een terugblik op 10 Mei 1940- bij uitstek voor het plaatsen van waarschuwingen tegen het gevaar ener Duitse hegemonie in de Europese militaire samenwerking.

Het eerste lustrum van de Vredesbeweging (April 1954), werd - wel wat verlaat- hier en daar tot in Juni herdacht. Ook hierin vonden de communisten een aanknopingspunt voor hun agitatie tegen de belagers van hun vredes-idealen.

Vredesbeweging

Een tegenslag in de anti-Duitse campagne was het verbod van het Amsterdamse gemeentebestuur betreffende de voorgenomen demonstratie op 27 Mei, waarvoor in het kader van de Vredesbeweging de zgn. 27 Mei comité's waren gevormd. Het comité te Amsterdam heeft daarop zelf zijn activiteit beëindigd, zonder het in deze kringen gebruikelijke, felle protest tegen het verbod. Waarschijnlijk vreesde men, dat een scherp verweer verschillende, niet-communistisch georiënteerde personen, die hun instemming met deze actie hadden betuigd, zou afschrikken.

Blijkbaar is het startsein voor een nieuwe "vredes"-actie, die volgens verwachtingen in communistische kringen zal neerkomen op een campagne tegen het gebruik van de atoom-bom, nog niet gegeven. Wellicht wil de Wereld Vredesraad eerst de definitieve resultaten van de conferentie te Genève afwachten.

In deze periode houdt de Vredesbeweging in Nederland zich onledig met het beleggen van vergaderingen van "waakzaamheid tegen het Duitse militarisme". Aangenomen wordt, dat op dit terrein nauwe samenwerking bestaat met de bekende actiegroep "Dat Nooit Weer".

Stockholm

Inmiddels werd in de Zweedse hoofdstad van 19 tot en met 23 Juni j.l. een "conferentie voor internationale ontspanning" gehouden, bijgewoond door personen uit talrijke landen. Ook Nederlanders zouden zijn uitgenodigd. Over eventuele deelname van hier werd echter nog niets bekend.

- 12 -

De communistische Nederlandse Vredesraad bleek op de hoogte van het plan tot het beleggen van deze internationale samenkomst, die blijkbaar haar oorsprong vond in een initiatief van de Wereld Vredesraad, genomen tijdens zijn zitting van November '53 te Wenen. De bijeenkomst te Stockholm werd overeenkomstig de opzet bijgewoond door circa 250 personen. Zij droeg niet het karakter van een massademonstratie van sympathisanten en fellow-travellers. Het lag van den beginne af in de bedoeling een samenkomst "op niveau" te organiseren. De invitatie er voor wensten de organisatoren te beperken tot politici en andere, maatschappelijk op de voorgrond tredende personen van uiteenlopende politieke oriëntering. In het presidium hadden o.m. drie leden van de (communistische) Wereldvredesraad zitting. Volgens persberichten verdeelde de conferentie haar activiteit over drie secties, t.w. een culturele, een politieke en een economische.

Jeugdorganisaties.

Het A.N.J.V. en -in mindere mate- de O.P.S.J. hebben in de afgelopen maand vooral aandacht gewijd aan het groots-opgezette Pinksterfestivalkamp -een kamp van sport, muziek en spel- dat op 6 en 7 Juni j.l. te Hulshorst op de Veluwe plaats vond.

Geld noch moeite werden gespaard om deze meeting tot een succes te maken. De kosten werden n.b. begroot op f 15.000.-. Uiteraard stelde de grote opzet van het kamp voor wat betreft de voorbereiding zware eisen aan de jeugdleiding. In de meeste afdelingen werden daartoe comité's gevormd, die zich zowel met de inzameling van de benodigde gelden, als met de werving van deelnemers bezighielden. Ook het orgaan "Jeugd" stond in de voorbije periode geheel in het teken van het festivalkamp. Hoewel de verbondsleiding de hoop had uitgesproken het aantal deelnemers tot 1600 te zullen opvoeren, moet de feitelijke deelname van ca 1200 personen toch nog een succes worden genoemd.

Het A.N.J.V. hoopte door dit evenement, waaraan de World Federation of Democratic Youth (WFDY) officieel steun verleende, ook "andersdenkende" jeugd aan te trekken. Hoofdzakelijk waren hier echter A.N.J.V.-ers, O.P.S.J.-ers en E.V.C. Jeugd-leden aanwezig.

Het kamp werd o.m. bezocht door een delegatie van Indonesische en een van Belgische jongeren; de eerste stond o.l.v. de bekende communisten Slamet Sukotjo en Chairun Caropeboka, de tweede werd geleid door de actieve communistische jeugdleider Michel Vanderborght.

- 13 -

- 13 -

Zoals reeds in het vorige maandoverzicht werd betoogd, heeft de communistische pers weinig aandacht besteed aan de Europese jeugdconferentie tegen de E.D.G., die op 18 en 19 Mei j.l. te Berlijn plaats vond. Dit wil intussen niet zeggen, dat deze conferentie, waaraan 3 Nederlanders deelnamen, niet belangrijk is geweest. Het voornaamste resultaat van deze Europese jeugdconferentie was het besluit tot vorming van een internationaal jeugdcomité, dat tot taak zal hebben de activiteiten van de verschillende nationale organisaties, die tegen de E.D.G. gekant zijn, te coördineren.

Nog minder aandacht wijdde het A.N.J.V. aan het -in opzet uitsluitend voor de Duitse jeugd bestemde- "Deutschlandtreffen", dat gedurende de afgelopen Pinksterdagen eveneens in Oost-Berlijn plaats vond. Deze bijeenkomst was thans echter minder "nationaal" dan in voorafgaande jaren. Zo nam er o.m. ook een Nederlandse communistische jeugddelegatie aan deel, welke onder leiding stond van de bekende Bartholomeus Schmidt.

De organiserende vereniging was opnieuw de communistische Freie Deutsche Jugend (FDJ).

Mogelijk zullen het ANJV en de OPSJ eerst na de a.s. zomervacantie tijd en gelegenheid hebben om meer aandacht te besteden aan de voorbereiding van de Internationale Conferentie betreffende de rechten der plattelandsjeugd. Terzake van de landelijke voorbereiding dezer conferentie werden nl. nog zeer weinig stappen ondernomen.

Mogelijk vindt zulks mede zijn oorzaak in het feit, dat deze internationale meeting bovenal van betekenis zal zijn voor de zgn. koloniale en onderontwikkelde gebieden, zoals het Midden-Oosten en Z.O.Azië.

Het zal wellicht niet toevallig zijn, dat voor de volgende Council-meeting der WFDY van 9-15 Augustus 1954 Peking is gekozen. Onlangs werd van de zijde der WFDY reeds opgemerkt, dat aldaar op de voorgrond zal staan de strijd van de jeugd in de "koloniale landen", voor "haar rechten, de nationale onafhankelijkheid en de vrede".

Misschien zal deze bijeenkomst ten doel hebben de Aziatische voorbereiding van de Internationale Conferentie betreffende de rechten van de plattelandsjeugd te stimuleren.

- 14 -

- 14 -

Nederlandse Vrouwenbeweging

Rie Lips-Odinot, vice-voorzitster der Nederlandse Vrouwenbeweging, hield na haar terugkeer uit Indonesië enige verslagvergaderingen over haar reiservaringen. Omdat de voorraad zeep nog niet is uitgeput, wordt de "zeep-actie" voor het reisfonds zonder onderbreking voortgezet.

De landdag der N.V.B. met daaraan verbonden stertocht naar Beekbergen, die op 15 Juni werd gehouden, stond in het beeld van deze reis en van het contact met de Indonesische zusterorganisaties.

In Beekbergen waren circa 900 vrouwen bijeen, nog altijd een respectabel aantal: "De Waarheid" had er geen 1.500 van behoeven te maken.

Midden Juni werd een adres aan de Tweede Kamer gericht, waarin werd aangedrongen op het instellen van een prijzenstop.

Piet van Staveren en Johan van Biemen houden de bijzondere aandacht. Aan Johan van Biemen werd bij zijn invrijheidstelling een nieuw costuum geschonken, aan Piet van Staveren wil men te zijner tijd een gratis vacantie aanbieden.

Evenals vorige jaren werd weinig of geen aandacht besteed aan de Internationale Kinderdag op 1 Juni.

Diversen

Op 17 Juni werd het kinderkamp "Zonneschijn" te Loenen op de Veluwe officieel geopend.

Vereniging "Nederland-U.S.S.R."

De in het voorlaatste M.O. uitgesproken verwachting, dat de Vereniging "Nederland-U.S.S.R." bij haar propaganda-voering nog wel van zou teren op het artistieke succes van de Russische dansgroep "Berjozka", werd bewaarheid door het Mei-nummer van het verenigingsorgaan.

Het blad wijdde een tiental uitstekend verzorgde pagina's aan het optreden van de dansgroep en aan de reacties van de Nederlandse pers. De vereniging treft momenteel voorbereidingen voor een in October te houden "Maand van Vrede en Vriendschap met de Sowjet-Unie".

HOOFDSTUK III - VAKBEWEGING

De EVC en een nieuwe loonronde

Een tweetal publicaties in "De Waarheid" van 19.6.54 (Asd-editie), handelende over de noodzaak van een nieuwe loonsverhoging, toont een opmerkelijke herhaling van de in Januari j.l. door de EVC toegepaste tactiek om langs verschillende wegen uit het isolement te geraken.

Op de voorpagina van het CPN-dagblad roept Bertus Brandsen in een artikel onder de titel "De tijd is rijp" de arbeiders op om langs de weg van eensgezinde strijd hun levenspeil te verbeteren. Hij voert daarbij aan, dat in verschillende lagen der bevolking en onder lieden van onderscheidene gezindheid ontevredenheid over de huidige situatie leeft en dat deze nu reeds enkele daadwerkelijke stakingsacties tengevolge heeft gehad.

Eveneens op de frontpagina brengt hetzelfde nummer van "De Waarheid" de mededeling, dat het EVC-Verbandsbestuur zich tot de Stichting van de Arbeid heeft gewend teneinde aan te dringen op het uitwerken van voorstellen voor een nieuwe algemene loonsverhoging. Dit schrijven vertoont, zoals gezegd, een soortgelijke strekking als de brief welke de EVC in Januari j.l. (zie Waarheid 23.1.54) aan de centrale werkgeversorganisaties adresseerde.

Daarin zei de EVC-leiding bereid te blijven over de vraagstukken van productieverhoging en de daarmee h.i. noodzakelijk gepaard gaande loonsverhoging overleg te willen plegen.

Ook nu uit het Verbondsbestuur der EVC zijn bereidheid om aan het overleg tot het uitwerken van voorstellen voor een nieuwe loonsverhoging deel te nemen. Dit laatste noemt zij thans uitdrukkelijk een democratisch recht. Tevoren was er reeds op aangedrongen, dat de eventueel door de Stichting van de Arbeid (d.w.z. Uniebonden en Werkgeversorganisaties) gemaakte voorstellen ter beoordeling aan de leden van alle vakcentrales moeten worden voorgelegd.

Politiek gezien is de jongste aan de Stichting van de Arbeid gerichte brief van het EVC-Verbandsbestuur mede opnieuw een aanwijzing, dat de vroeger besproken "constructieve" koers wordt gevolgd, welke de W.V.V.-leider Di Vittorio in 1953 heeft aangegeven. Het gaat daarbij om positieve medewerking, binnen het kapitalistische bestel, aan het welzijn van de eigen natie, mits de werkers van de daaruit voortvloeiende baten mede zullen profiteren.

- 16 -

HAVENS

Ofschoon het zich aanvankelijk liet aanzien dat het overleg tussen de ABT-EVC en het OVB-Verkeer enig resultaat zou afwerpen, blijkt nu dat er weinig van terecht is gekomen. In feite heeft zich tussen beide organisaties een strijd om de eerste plaats afgespeeld. Het OVB-Verkeer, in Rotterdam met de meeste invloed onder de havenarbeiders, wenste zich niet te onderwerpen aan de beleidsdesiderata van de ABT-EVC, welke bond in Amsterdam in de meerderheid is. Daarenboven kon ook over de vorm van de te voeren actie geen overeenstemming worden bereikt. Het OVB-Verkeer verwachtte meer van korte acties dan van een staking tot het bittere einde, waarvan de EVC voorstander is. Het besloot dan ook na langdurige onderhandelingen elk contact met de ABT-EVC te verbreken.

Intussen leidden de tussen de Uniebonden en de Scheepvaartverenigingen gevoerde onderhandelingen tot een loonsverhoging voor de havenarbeiders. Ook de positie van de HAR-arbeiders zal nader worden bekeken.

Aangezien aan de eisen van de ABT-EVC en die van het OVB-Verkeer nog niet geheel is voldaan, moet evenwel worden afgewacht of beide organisaties in de naaste toekomst, eventueel door het doen van concessies over en weer, alsnog tot overeenstemming zullen komen.

TRANSPORT

Op 28, 29 en 30 Mei j.l. hield de Algemene Bedrijfsbond Transport (ABT-EVC) zijn 3e congres in Amsterdam. Onder de 65 aanwezigen bevonden zich als gasten twee Belgische communisten, met name L.J. Philips namens "Werkerseenheid" en G.L. de Meulder, havenarbeider te Antwerpen. De IBA-Transport-, Haven- en Visserij-arbeiders, waarbij de ABT sinds 1949 is aangesloten, had geen vertegenwoordiger gezonden. Begroetingstelegrammen werden ontvangen uit de Sowjet-Unie, Roemenië, Oostenrijk en België.

Het gehele congres stond min of meer in het teken van de bekende "eenheid van actie-tactiek".

In zijn congresrede besteedde voorzitter D. Kleinsma veel aandacht aan de acties in de havens. De afdeling Rotterdam, die bij de jongste havenstaking aldaar op 27 Maart j.l. het hoofdbestuur niet tijdig waarschuwde, werd door hem becritiseerd. Bovendien zou het bestuur van deze afdeling vele malen door het dagelijks bestuur genomen besluiten niet hebben uitgevoerd. De IBA-Transport heeft, volgens Kleinsma, grote belangstelling voor de Europese transportpool (zie hiervolgend onder IBA-Transport).

- 17 -

Aan het werk van de Vakverenigingsinternationale mankeerde z.i. echter nog veel. De aangesloten bonden dienden evenwel hunnerzijds meer en betere voorlichting te geven over de omstandigheden waarin de transportarbeiders in de resp. landen verkeren. Het congres was z.i. belangrijk, omdat de bij de ABT aangesloten leden in bedrijven werken, die van vitaal belang zijn. Juist hierdoor is het hun mogelijk de werkgevers te dwingen aan de gestelde eisen tegemoet te komen.

Over de samenwerking tussen de ABT en de Algemene Nederlandse Bond van Zeevarenden (ANBZ-EVC), merkte A.G. Hoiting, die laatstgenoemde bond op dit congres vertegenwoordigde op, dat de belangen van havenarbeiders en zeelieden nauw met elkaar verbonden zijn. Hij voelde dan ook veel voor een fusie, maar meende, dat de ANBZ als vakgroep binnen de ABT kon blijven voortbestaan om de specifieke belangen van de zeelieden beter te kunnen behartigen. Kleinsma gaf later als zijn mening te kennen, dat een fusie algeheel diende te zijn, zodat het, volgens hem, onmogelijk zou wezen de ANBZ als zelfstandige vakgroep met een eigen bestuur en gebouw binnen het verband van de ABT-EVC te handhaven.

Het aan het eind van het congres gekozen hoofdbestuur, telt 13, de bondsraad 18 leden. Het dagelijks bestuur van de bond is herkozen. D. Kleinsma blijft voorzitter.

IBA TRANSPORT- HAVEN- en VISSERIJ-ARBEIDERS

In October 1953 is op een in Brussel gehouden conferentie van ministers van 17 West-Europese landen de basis ^{/de} gelegd voor Europese Transport Unie (European Transport Pool), een coördinatie-orgaan op transportgebied in de geest van de Europese Kolen en Staal Gemeenschap.

Op 13 en 14 Maart j.l. kwam onder auspiciën van de IBA-Transport-, Haven- en Visserij-arbeiders in Straatsburg een aantal vertegenwoordigers bijeen van transportarbeiders (in de ruimste zin des woords) uit Frankrijk, Italië, West-Duitsland, België, Nederland, Denemarken, Luxemburg, Zwitserland, Oostenrijk en het Saargebied. Volgens de berichten was het hoofddoel van deze conferentie de gevolgen te bestuderen die het instellen van deze Transport Pool zou hebben voor de arbeiders, werkzaam bij het transportwezen. Deze Unie is in onmiddellijk verband gebracht met "de superuitbuiting van de arbeiders", die dan ook opgeroepen worden om op basis van "eenheid van actie" strijdmiddelen te beramen:

- 18 -

- 18 -

tegen de Europese Transport Unie als werktuig van de Atlantische politiek en van de versterkte uitbuiting der arbeiders;
voor loonsverhoging en tegen de uitlevering van de genationaliseerde transportondernemingen aan de internationale trusts.

In de naaste toekomst wenst men te komen tot een West-Europese conferentie van transportarbeiders. Een voorbereidings-comité zal het werk van de IBA en van de daarbij aangesloten bonden in de verschillende landen coördineren.

De ANBZ- en de ABT-EVC zullen hiervoor hun bijdrage hebben te leveren.

BOUWNIJVERHEID

Ook het derde Congres van de Algemene Bond van Werkers in de Bouwnijverheid (ABWB-EVC), dat 28, 29 en 30 Mei jl. te Amsterdam werd gehouden, propageerde de tactiek van de "eenheid van strijd". Met klem werd aangedrongen op toenadering tot leden van de Algemene Nederlandse Bouwbedrijfsbond (ANB-NVV) teneinde te bereiken dat de leiders van deze bond niet meer kunnen ontkomen aan gemeenschappelijke acties.

Voorzitter Wessel Hartog deelde mede, dat de ABWB-EVC nog steeds nadelige gevolgen ondervindt van het feit dat men niet in het overleg is betrokken. De stand van het ledental wordt nadelig beïnvloed door de omstandigheid, dat de organisatie geen vacantiebonnen in ontvangst mag nemen. Dit is nl. de taak van de correspondenten van het Sociaal Fonds van de Bouwnijverheid, i.c. de penningmeesters van de plaatselijke afdelingen der Uniebonden.

De interne organisatie zal leiden tot uitbreiding van het aantal vakgroepen met zelfstandige vakgroepsbesturen en vakgroepsbladen. De bond heeft nog steeds een dringende behoefte aan niet bezoldigde kaderleden, die het hoofdbestuur bijstaan in de opbouw van de afdelingen, het verkiezen van voltallige besturen, het organiseren van het advieswerk en van plaatselijke acties.

Het congres heeft de middelen om deze zaken te verwezenlijken niet aangegeven.

Financiën

Ook deze EVC-bedrijfsbond gaat het financieel niet voor de wind. Vóór het congres werd een zgn. "dakpannenactie" georganiseerd teneinde het congres financieel "onder de pannen" te krijgen. De opwekking om regelmatig

- 19 -

het Sol-fonds te steunen ging gepaard met de mededeling, dat dit fonds ook het rechtsbijstandswerk moet bekostigen.

Van verder strekkende betekenis voor de strijdbaarheid van de EVC in het algemeen en meer concreet van de ABWB was de erkenning van de voorzitter Hartog, dat zijn bond niet over voldoende contanten beschikt om stakingen financieel te kunnen steunen. Men signaleerde dit ten congresse als zwakte inzake de solidariteit en drong er op aan dat bij het uitbreken van conflicten onmiddellijk steunlijsten moeten worden uitgezet. De ABWB zal eventuele stakings-acties moeten steunen door de uitgifte van manifesten waarin zal worden opgewekt tot het brengen van onontbeerlijke financiële offers.

Dagelijks Bestuur

In het in zijn geheel herkozen dagelijks bestuur van de ABWB-EVC hebben momenteel zitting:

Wessel Hartog (25.5.11), voorzitter (Wormerveer)

Gerrit Schoen (24.8.15), secretaris (Zaandam) en

Theunis Stouten (10.7.18), penningmeester (Haarlem)

Internationale Binding

Op het congres werd nog eens uitdrukkelijk gewezen op het belang van de binding met de Internationale Beroepsafdeling Hout- en Bouwvak van het Wereld Vakverbond. Vertegenwoordigers van deze IBA waren op het congres niet aanwezig.

METAAL-INDUSTRIE

In Februari 1954 ontwikkelden de EVC-voorzitter J.F. Reuter en de secretaris van de EVC-bedrijfsbond "De Metaal" J. Bussink vrij grote activiteit bij het voorbereiden van de destijds onder de isoleerders uitgebroken staking (zie M.O. 2/54 blz. 20). De Uniebonden weigerden zich achter deze door de EVC geleide actie te stellen en verleenden derhalve geen financiële steun. De EVC wist mede met geldelijke bijdragen te voorkomen, dat de staking op een voor haar ongewenst moment abrupt zou eindigen. Haar bedrijfsbond "De Metaal" organiseerde voor dat doel een zgn. steunlijstenactie, waarvan het resultaat echter ver beneden de verwachtingen bleef. De staking duurde slechts 5 dagen, maar de financiële offers waren niettemin zo groot dat de kas voor eventueel volgende acties uitgeput bleek.

Na een periode van betrekkelijke rust leefde de bedrijvigheid van de EVC in de maanden Mei en Juni weer op. Regelmatig verschenen in "De Waarheid" artikelen over be-
weerde misstanden in met name genoemde bedrijven. Deze
publicaties moesten kennelijk steun geven aan de daarin
op touw gezette communistische acties. Soortgelijke
agitatie werd eveneens gevoerd in de bondsorganen en
bedrijfskranten der EVC.

Het bleef niet bij strijdlust op papier. Kortgeleden
hebben zich ongeregelheden voorgedaan onder de vakgroep
classificeerders en in enige bedrijven zoals de Draka
(Hollandse Draad- en Kabelfabriek) te Amsterdam en de
KNHS (Koninklijke Nederlandse Hoogovens en Staalfabrieken)
te Velsen.

Classificeerders

Op 10 Juni 1954 gingen na een bijeenkomst van "De Metaal"-
EVC circa 450 classificeerders, werkzaam in verschillende
bedrijven te Amsterdam, over tot een 24-uursstaking om
aan een eis van 7½% loontoeslag kracht bij te zetten.

In October 1953 werd op het Metaal-congres de wens
geuit om het werk onder de vakgroepen niet te verwaar-
lozen. Uit de onderhavige actie is, na de isoleerders-
staking, overduidelijk gebleken, dat deze EVC-bedrijfs-
bond hieraan zo goed mogelijk uitvoering probeert te geven.

Hoogovens

In enkele afdelingen van de KNHS ontstond ontevreden-
heid over lonen en tarieven. Op 17 Juni en volgende dagen
trok een drietal delegaties naar vertegenwoordigers van
de directie. Zij waren op brede basis samengesteld,
echter gestuwd door EVC'ers. Bij niet inwilliging van de
gestelde eisen zou, volgens hen, de kans op staking
groot zijn.

Op 22 Juni heeft het personeel van de Centrale Werk-
plaats der Hoogovens enige uren het werk neergelegd. Op
de andere bedreigde punten kwam het tot dusverre niet
tot zodanige conflicten.

Draka

Onder een 80-tal "tijdloners" ontstond ontstemming
over de toepassing van het "merit-rating"-stelsel (een
bepaald beloningssysteem op grond van de geleverde
arbeidsprestatie). Een 30-tal betrokkenen verliet op
21 Juni j.l. de fabriek omdat de directie hun klachten
had afgewezen.

De volgende dag is deze ploeg er onder aanvoering van bezoldigde EVC-bestuurders in geslaagd de overige arbeiders, ruim 600 man, te bewegen het werk neer te leggen.

Op een 's middags door de EVC georganiseerde vergadering is na een toespraak van Ab v.d. Broek, landelijk voorzitter van "De Metaal"-EVC besloten de staking nog één etmaal voort te zetten. In de middag van de 2e stakingsdag werd andermaal een door de EVC belegde personeelsvergadering gehouden, waar van EVC-zijde is geadviseerd de staking op te heffen. Het werk werd op 24 Juni, overeenkomstig dit advies, hervat.

De grieven zullen in het normale overleg met de directie onder ogen worden gezien.

Achtergronden

De drie genoemde acties tonen zowel punten van overeenkomst als van verschil.

Voor alle drie geldt, dat de ontevredenheid voor een belangrijk deel spontaan tot uiting kwam. De communisten hebben de onrust aangewakkerd en er op voortgebouwd. Zij zijn erin geslaagd actie-comité's op-brede-basis tot stand te brengen.

In elk van de drie gevallen blijkt de agitatie om de zaak verder toe te spitsen. Evenwel werd stakingslust van bovenaf afgeremd. De Metaal-EVC beschikt nl. niet over voldoende middelen om een staking van enige omvang te financieren.

Vooraf bij het Draka-conflict hebben niet alleen ongeorganiseerden, maar ook een vrij groot aantal Uniebondsleden aan de communistische oproep tot staking gehoor gegeven. Tijdens de tweede personeelsvergadering van 23 Juni j.l. gingen nog betrekkelijk veel stemmen op voor een verder staken. De EVC-bestuurders konden de financiële consequenties echter niet aan en hielden onder die omstandigheden zelfs een pleidooi voor hervatting van het werk. Enkele vragen uit de zaal over de stand van zaken t.a.v. de stakingsuitkering, werden door Henk Nooter (bezoldigd lid EVC-Verbandsbestuur) aarzelend beantwoord.

De Uniebonden hebben niet nagelaten enige contra-propaganda te voeren. In de avond van de tweede dag, 23 Juni, belegden zij een personeelsvergadering. Hier, zowel als in een vlugschrift, stelden zij vast, dat de arbeiders, die gehoor hadden gegeven aan de communistische oproep tot staken daarvan slechts een strop van twee dagen loonderving hebben ondervonden.

In de andere gevallen, waarbij zich spanningen voordeden (zie hiervoren onder classificeerders en Hoogovens) leek de situatie, blijkens dzz. ontvangen meldingen, rijp voor een toespitsing.

Ook hier heeft het nijpende geldgebrek van de EVC een remmende invloed gehad. Bij de Hoogovens kon bovendien worden vastgesteld, dat er verwarring is ontstaan tengevolge van het niet voldoende op elkander afgestemd zijn van Partij- en EVC-activiteiten terzake waardoor aan de strijdvaardigheid ernstig afbreuk is gedaan.

Verdere tegenslag

Alle inspanningen ten spijt is De Metaal-EVC er niet in geslaagd om de middelen bijeen te brengen voor uitzending van een zo breed mogelijk samengestelde Nederlandse delegatie naar het 2e Congres van de IBA-Metaal, dat van 3-7 Juli in Wenen plaats vindt. De nadere plannen hiervoor werden dzz. vermeld in M.O. 4/54 blz. 19.

Ook in dit opzicht blijkt de financiële draagkracht van de EVC uiterst gering. Het optimisme, waaruit aanvankelijk het plan voortspoot voor een brede afvaardiging van 15 personen, is ineengeschrumpeld.

Vermoedelijk zullen slechts enkele personen worden uitgezonden.

HOOFDSTUK IV - ANDERE STROMINGEN

De Derde Weg

De vredesbeweging "De Derde Weg" is er nog steeds niet in geslaagd in Nederland in brede kringen belangstelling te wekken voor haar streven. De in de Onafhankelijke Contactcommissie voor Vredeswerk ontwikkelde activiteit zal, zoals reeds in M.O. 4/'54 werd betoogd, mogelijk ook gezien moeten worden als een uitvloeisel van het verlangen om uit het isolement te geraken.

De leiding van "De Derde Weg" blijft optimistisch, niettegenstaande de precare financiële toestand der beweging. Het orgaan "De Derde Weg", oorspronkelijk bedoeld als maandblad, verschijnt thans wegens geldgebrek nog slechts om de twee maanden. Deze materieel ongunstige situatie heeft het leggen van internationale contacten echter niet in de weg gestaan. Men heeft daarvan grote verwachtingen. De Belgische socialistische Senator Professor Rolin hield op uitnodiging van "De Derde Weg" op 11 Juni j.l. te Amsterdam in besloten kring een rede. Hij is vice-voorzitter van de Socialistische Beweging voor de Vrede, een binnen de Belgische Socialistische Partij bestaande groepering, welke streven vrijwel met dat van "De Derde Weg" overeenkomt. In Juli a.s. wordt de predikant A.J. Muste in Nederland verwacht, een Amerikaan, die de centrale figuur is van een ideëel verwante "Third Camp Contact Committee".

Tevoren bestond reeds contact met verschillende gelijkgerichte groepen in Duitsland.

Men beoogt nog dit jaar te komen tot de internationale binding van allen, die de derde weg-gedachte zijn toegedaan. Hiertoe zal men vermoedelijk ook trachten om de radicaal-pacifistische en anti-militaristische kringen voor de idee te winnen dat een vredesbeweging eerst dan effect kan sorteren wanneer zij zich algemeen-politiek oriënteert.

In dit verband moge gewezen worden op het Juli aanstaande in Parijs te houden congres van de "War Resisters International", waar de derde weg-gedachte onderwerp van bespreking zal zijn. In deze W.R.I. is de hiervoren genoemde Ds A.J. Muste een vooraanstaande figuur.

HOOFDSTUK V - ACTIVITEIT VAN INDONESIËRS, CHINEZEN,
SURINAMERS, ETC.

Irian

De stemmingmakerij in Indonesië tegen Nederland inzake Nieuw-Guinea (West-Irian) duurt onverminderd voort. Dit gebied is volgens één der Indonesische bladen een "pand-goed" voor Nederland dat in noodgeval aan Japan, Australië of Amerika kan worden verkocht.

Het persbureau "Antara" interviewde de Viet-Minh-leider Ho Chi Minh. Zijn volgelingen staan, naar hij verklaarde, achter de Indonesische claim op West-Irian.

Het zijn bovenal de communisten in Indonesië, die voor de Nieuw-Guinea-zaak luide de trom roeren. Zij speculeren op het nationaal sentiment teneinde grotere aanhang te winnen. Anderzijds gebruiken zij deze kwestie, alsmede hun agitatie tegen Nederland op ander gebied eveneens om de Indonesische Regering onder druk te zetten. De "Partai Kummunis Indonesia" (P.K.I.) heeft reeds gesuggereerd, dat het langzamerhand tijd wordt, dat de partij (die voorwaardelijk de R.I.-regering steunt) in het Indonesische Kabinet wordt vertegenwoordigd.

Druk der communisten

Het blad "Indonesia Raya" (Djakarta) van 14 Mei j.l. is van mening, dat de jongste ontwikkelingen in Indo-China voor de Indonesische linkse groeperingen blijkbaar het sein vormen kleur te bekennen en meer pressie op het Indonesische Kabinet uit te oefenen ten voordele van de communistische politiek. Volgens deze krant nemen bedoelde groeperingen in het parlement een wippositie in. Zij kunnen, indien zij dit wensen, de huidige Indonesische regering gemakkelijk ten val brengen. Dit gevaar, gepaard gaande met het door het blad "Pedoman" gesignaleerde voornemen om de Indonesische weermacht "af te takelen", doet "Indonesia Raya" opmerken, dat, indien het huidige kabinet door de communisten ten val zou worden gebracht, zij volgens parlementair gebruik belast zouden worden met de vorming van een nieuwe regering, waarbij dan "volgens het bekende communistische recept mogelijk een crypto-communist premier zal worden, die naderhand vervangen zal worden door een 24 karaats communist". (m.a.w. de Salami-tactiek, waarover de Hongaarse communistenleider Rákosi in 1952 eens onverbloemd gewaagde).

Activiteit in de studentenmilieus

Indonesische communisten te Amsterdam blijven ijveren voor beïnvloeding van de Indonesische studenten, tot dusverre echter met gering resultaat. Hun verschijning bijv. op een onlangs gehouden congres der Indonesische studentenvereniging "Persatuan Peladjar Indonesia" en het daar door hen te berde gebrachte, hebben niet het minste voordeel opgeleverd.

Studie in Nederland

De twee R.I.-ambtenaren, die in opdracht van hun regering de studiemogelijkheden van Indonesische studenten in andere Europese landen moesten bestuderen, zijn na voltooiing van hun missie naar Indonesië teruggekeerd.

Zij kwamen tot de conclusie, dat de reeds hier studerende Indonesiërs het beste rustig in Nederland konden afstuderen.

Schepelingen

De "Perhimpunan Indonesia" (P.I.), voorzitter Slamet Sukotjo, schijnt tot taak te hebben de communistische ideologie levendig te houden onder de Indonesische schepelingen te Amsterdam en Rotterdam, waarmede voorheen de E.V.C.-propagandist Sudirdjo was belast. Zoals bekend zijn deze schepelingen merendeels lid van de "Sarekat Buruh Pelajaran dan Pelabuan" te Djakarta, aangesloten bij de communistische vakcentrale SOBSI in Indonesië.

Drukwerk uit Peking

Regelmatig wordt nog geconstateerd, dat de Legatie van de Chinese Volksrepubliek te Bern propagandamateriaal uit Peking naar Nederland zendt. Het zijn, zoals meermalen gezegd, technisch goed verzorgde en in het algemeen uitvoerig geïllustreerde periodieken. De inhoud bedoelt te propageren dat er in de Chinese Volksrepubliek sedert Mao Tse Tung daar de leiding heeft, grote vooruitgang is op allerlei gebied.

Indo-Chinese studentenverenigingen te Amsterdam en Delft propageren op hun beurt de Chinese Volksrepubliek met de vertoning (ultimo Juni j.l.) van de tot dusverre nog onbekende films "Family of Nations" en "Chinese Songs and Dances". Deze films zijn in handen van de C.P.N. (R.W.N.-filmdienst).

De propagandadienst van de op Formosa zetelende nationalistische regering van Tsjang Kai Shek blijft uiteraard ageren tegen het communisme. Recent kwam onder de aandacht een wekelijks bulletin, uitgegeven te Londen, namelijk de "Free China Information", kennelijk bedoeld als tegenhanger van het in de Britse hoofdstad uitgegeven communistische "Daily Bulletin" van het "New China News Agency".

Surinaamse eisen en bezwaren

De West-Indische delegatieleden voor de Ronde Tafel Conferentie ontvingen bij aankomst een manifest van -wat zich noemde- "De Samenwerkende Organisaties van Surinamers in Nederland" ("Ons Suriname", de "Surinaamse Studenten Vereniging" afd. Amsterdam, de Surinaamse Culturele vereniging "Wie Egie Sanie" (Ons Eigen Goed) en "Het Nationaal Comité Suriname"). Zij verklaarden in dit geschrift het ontwerp-statuuut onaanvaardbaar en eisten voor West-Indië minstens de dominion-status. Deze "samenwerkende organisaties" worden allen geleid door hetzelfde groepje Surinamers.

Ambon

Omtrent de in Nederland verblijvende Ambonnezen, van wie één der leiders momenteel te Genève de aandacht der daar confererende diplomaten op de Ambonnese zaak tracht te vestigen, is slechts te melden, dat onder hen verdeeldheid blijft heersen.

Het contact, dat een andere leider met de Indonesische Regering zou hebben opgenomen teneinde voor hem een terugkeer naar Indonesië mogelijk te maken, wordt door de meerderheid zeer gelakt.

Een aantal volgelingen van bedoelde leider ging over tot de andere groepering.

Officieel is nog niets bekend omtrent een Ambonnese missie uit Indonesië, die voor besprekingen ter oplossing van dit vraagstuk in Nederland zou arriveren.

HOOFDSTUK VI - OVERZICHT DER STAKINGEN IN DE MAAND

MEI EN JUNI 1954, ZIE BLZ. 27

30 Juni 1954

Stakingen overzicht in
Mei 1954

V
o
l
n
o

<u>Bedrijf</u>	<u>Aanleiding</u>	<u>Inmenging Vakbonden</u>	<u>Resultaat</u>	
NV Twellose Exportslach terij te Twello	Eis van directie dat de schofttijd moest worden ingehaald.	Uniebonden stonden achter de stakers.	Directie trok eis in.	1.
NV Koek- en Beschuitfa- briek v/h G.Hille te Zaandam.	Enkele meisjes wensten een vrije dag op 5 Mei	Geen	Directie stuurde het gehele per- soneel naar huis aangezien het niet mogelijk was verder te werken.	2.
Fa. Wernink Bouwbedrijf werk uitvoe- rende te Delft.	Verlaging tarieftoeslag.	ABWB-EVC stook te. Uniebonden bemiddelden.	Geen resultaat.	3.
Steenfabriek te Tiel.	Tariefkwestie	Chevofa-EVC NVV bemiddelde	Geen.	4.

V Begin De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal
o in stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen ge-
l vri- ven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werk-
g dezaam is.
n maand
o
-: staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uren)
-: staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uur of langer)
=: staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 1 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

1. $\frac{350}{350}$ Gedurende 20 minuten.

2. $\frac{30}{30}$ vanaf 12 uur.

3. $\frac{29}{14}$

4. 57

Stakingen overzicht in
Juni 1954

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging Vakbonden	Resultaat	V o l g n o
NV Hollandse Beton Maat- schappij te Amsterdam.	Solidariteitsactie n.a.v. het ontslag van een mede- arbeider.	Geen	Geen.	1.
Taxibedrijf te Amsterdam.	Protest tegen het ver- strekken van vergunningen voor zgn. "luke" taxi's.	Geen	Geen	2.
Classifi- ceerders te Amsterdam.	Stakers eisten een pres- tatie-toeslag van 7½%.	De Metaal/ EVC gaf lei- ding aan het conflict.	Geen	3.
NV Kon.Ned. Glasfabriek "Leerdam" te Leerdam.	Loongeschil	Geen	29 arbeiders werden ontslagen.	4.
Hollandse Draad en Ka- belfabriek te Amsterdam.	Tariefkwestie	De Metaal/ EVC gaf lei- ding.	Geen	5.
Loodgieters te Amsterdam	Stakers eisten een loons- verhoging van 30%.	Geen	Geen	6.

V Begin	De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal
o in	stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven
l vori-	het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.
g maand	.. staking met vooraf bepaalde tijdsduur(korter dan 24 uren)
n	.. staking met vooraf bepaalde tijdsduur(24 uur of langer)
o	= staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

[illegible]